

Ruukinlahdenpuiston länsiosa

Palautteet puistosuunnitelmaluonnoksesta 5824/1

Tähän muistioon on kerätty tiivistelmä suunnittelun aikaisesta vuorovaikutuspalautteesta. Aluksi kuvataan Ruukinlahdenpuiston länsiosan aikaisempien suunnitteluvaiheiden vuorovaikutusta ja lopuksi Ruukinlahdenpuiston länsiosan 1.2.2023 nähtävillä olleen puistosuunnitelmaehdotuksen vuorovaikutusta.

Ruukinlahdenpuiston länsiosan suunnitteluprosessin aikaisemmat vaiheet

Koko Ruukinlahdenpuiston perusparannuksen suunnitelmaluonnokset olivat esillä asukastilaisuudessa Lauttasaaren ala-asteen koulussa järjestetyssä asukastilaisuudessa 3.12.2019 klo 17.00-19.00 sekä Helsingin kaupungin verkkosivuilla osoitteessa www.hel.fi/suunnitelmat kohdassa Katu- ja puistosuunnitelmat 27.11-13.12.2019 välisenä aikana. Tiedote lähetettiin suunnittelualueen kiinteistöjen omistajille ja haltijoille sekä kaupunginosayhdistyksille.

Asukastilaisuudessa oli paikalla n. 20 asukasta. Asukastilaisuuteen osallistui kuplahallia kannattavia lauttasaarelaisia, joista osa on aktiivisesti mukana jalkapalloseura PPJ:n toiminnassa. Toisen näkökulman esittivät erityisesti puiston välittömässä läheisyydessä asuvat asukkaat, jotka kannattivat enemmän esitettyä puistosuunnitelmaluonnosta ja vastustivat ylipainehallia. Kirjallisia palautteita saatiin 15 kappaletta. Palautteet koskivat enimmäkseen ylipainehallin tarvetta, lumen välivarastointia, koira-aitausta ja puiston monimuotoisuuden säilyttämistä.

Saatu asukaspalaute on kirjattu vuorovaikutusmuistioon 29.12.2019.

Palautteen perusteella Ruukinlahden puiston itäosan suunnittelua jatkettiin puistosuunnitelmaluonnoksen pohjalta, mutta länsiosaan aloitettiin valmistelemaan kaavamuutosta, joka sallii ylipainehallin toteuttamisen.

Ruukinlahdenpuiston länsiosan asemakaavan muutoksen valmisteluaineisto oli nähtävillä 17.5. – 4.6.2021. Viranomaisten kannanotot kohdistuivat rakentamistapaan, istutuksiin ja vesihuoltoon. Rakentaminen on toteutettava siten, että ylipainehallin rakenteet, perustukset, huoltokontti tai -rakennus sekä pallokentän tekonurmi ovat myöhemmin tarvittaessa poistettavissa ja puita ei saa kaataa tarpeettomasti. Lumen välivarastointialue tulee maisemoida istutuksilla mahdollisuuksien mukaan. Asemakaavan muutos ei edellytä vesihuollon lisärakentamista.

Kirjallisia mielipiteitä saapui 17 kpl. Mielipiteet kohdistuivat yleisesti hankkeen lähtökohtiin ja hallin sijaintiin, liikenteeseen ja pysäköintiin, puiston käyttöön ja toimintoihin, maaperään ja puiston tulvimiseen, lumen välivarastointialueeseen, ylipainehalliin ja tekonurmikenttään, kaupunkikuvaan, meluun, valaistukseen, tuuliolosuhteisiin, kunnallistekniikkaan, hulevesiin sekä naapureihin ja luontoon.

Ma403-35_Vuorovaikutusmuistio.doc

Mielipiteet otettiin huomioon kaavoitustyössä erityisesti siten, että ylipainehallia ja tekonurmikenttää siirrettiin viitesuunnitelmaan nähden noin 10 metriä länteen ja kaava-alueen viereen suunniteltua lumen välivarastointialuetta vastaavasti pienennettiin noin 800 m²:llä. Asemakaavaehdotukseen lisättiin määräys, että hallin sisäänkäynnit ja tekniset laitteet tulee sijoittaa hallin länsipuolelle eli mahdollisimman kauas asutuksesta. Ruukinlahdenpuiston länsiosaa koskevaan viitesuunnitelmaan tehtiin lisäksi mielipiteiden ja jatkosuunnittelun perusteella useita pienempiä korjauksia ja tarkennuksia. Ylipainehallin vaikutuksista meluun pyydettiin asiantuntijalausunto. Kaavaprosessista laadittiin vuorovaikutusmuistio 3.1.2022. (diaarinumero HEL 2020-010181).

Asemakaava hyväksyttiin kaupunkiympäristölautakunnassa 5.4.2022. Asemakaavan numero 12689 on saanut lainvoiman 22.8.2023.

Ruukinlahdenpuiston länsiosan puistosuunnitelmaehdotus

Ruukinlahdenpuiston länsiosan puistosuunnitelmaehdotus oli nähtävillä Helsingin kaupungin verkkosivuilla 1. – 15.2.2023. Suunnitelmasta jätettiin määräaikana, 15.2. klo 15.00 mennessä, sähköpostitse seitsemän muistutusta.

Puistosuunnitelmaehdotuksesta helmikuussa 2023**saadut muistutukset**

Muistutuksissa nostettiin esiin alueen tulvariskit ja huolet koskien hulevesien johtamiseen sekä maaperän kantavuuteen. Tekonurmikentän ympäristövaikutuksista ja mikromuovipäästöistä oltiin huolissaan. Kritisoiitiin puistoalueen kaavoittamista yksipuolisesti jalkapalloseuran tarpeita varten, eri ikäisten käyttäjien tarpeet laiminlyöden sekä suunnittelun postimerkkimäisyyttä. Lumen välivarastointipaikkaa vastustettiin.

Kritisoiitiin suunnitelmien ylimalkaisuutta, erityisesti maaperätutkimusten puutetta. Kasvillisuussuunnittelua kritisoiitiin, mutta toisaalta siitä saatiin myös myönteistä palautetta. Lähiympäristön korkeusasemien ja ylipainehallin korkeuden puutteellista ja mahdollisesti virheellistä esittämistä puistosuunnitelmassa arvosteltiin ja oltiin huolestuneita Ruukinlahdentien varren asuntojen pimenemisestä. Ylipainehallin rahoituksesta ja liikennejärjestelyistä toivottiin tarkkoja suunnitelmia.

Rakentamisen aikaiset haitat koettiin haasteellisiksi. Lisäksi huomautettiin, että muistutusten jättämiselle on jätetty vain vähän aikaa. Palautetta saatiin myös siitä, että puistosuunnitelma ei ollut muuttunut aikaisemmin annetusta palautteesta huolimatta. Lisäksi huomautettiin yleisesti alueen valosaasteesta ja toivottiin turhan valaistuksen välttämistä ja lampujen sulkemista yöajaksi.

Suunnitelmasta annettiin myös myönteistä palautetta. Nostettiin esiin Ruukinlahdenpuiston ympäristöllinen ja maisemallinen merkitys viheryhteytenä ja pidettiin hyvänä, että puistorakentamisen avulla viheryhteyttä voidaan parantaa. Positiivista oli haitallisten vieraslajien torjunta ja puiden säästäminen aina kuin mahdollista. Kosteikkoalueen rakentamista luonnonkasvillisuutta hyödyntäen pidettiin hyvänä ja entiselle merenlahdelle sopivana asiana. Myös reuna-alueiden hoitoa pölyttäjiä palvelevina monilajisina niittyinä pidettiin pääosin hyvänä. Puiston pohjois- ja koillisosien nykyisten luonnonolojen säilyttämistä ja kehittämistä pidettiin tärkeänä.

Ma403-35_Vuorovaikutusmuistio.doc

Kasvillisuussuunnittelussa monimuotoisuutta pidettiin positiivisena asiana, mutta todettiin, että puiden lajirunsaus ei ole itseisarvo. Luonnonmukaisemmille alueille toivottiin suomalaisen luonnon ja mielellään paikallista kasvillisuutta. Toivottiin mahdollisuutta tehdä yhteistyötä suunnittelijoiden kanssa, kun kasvistoa ja kasvillisuutta suunnitellaan.

Muistutukset koskien puistosuunnitelmaselostusta:

Puistosuunnitelman selostusta pidettiin erittäin ylimalkaisena. Siitä puuttuvat asukkaiden jo mielipiteissään ja muistutuksissaan esittämät perustelut.

Vastaus:

Puistosuunnitelman selostus on tiivis esitys puistosuunnitelman sisällöstä. Puistosuunnitelmaselostukset, samoin kuin puistosuunnitelmapiiirustukset, sisältävät päätöksentekoa varten tarvittavia tietoja kohteesta, ja niiden esitystapaa ja niissä esitettäviä asioita määritetään kaupungin puistosuunnitelmien sisältöä ohjaavissa asiakirjoissa. Asukkaiden muistutuksista ja mielipiteistä sekä suunnittelun aikaan käydystä vuorovaikutuksesta laaditaan erilliset vuorovaikutusmuistiot. Nämä muistiot yhdessä suunnitelma-asiakirjojen sekä puistosuunnitelmasta laaditun kustannusarvion kanssa muodostavat sen aineiston, jonka perusteella puiston rakentamisesta tehdään päätös. Ruukinlahdenpuiston länsiosan puistosuunnitelmasta päätös tehdään kaupunkiympäristölautakunnassa. Helsingin kaupungin päätöksenteosta kerrotaan lisää sivulla Tietoa Helsingin päätöksenteosta <https://paatokset.hel.fi/fi/tietoa-paatoksenteosta>.

Muistutukset koskien alueen toimintoja:

Muistutuksissa oltiin sitä mieltä, että suunnitelmat on laadittu mittatilaustyönä jalkapalloseuralle. Muita liikuntamuotoja edustavien seurojen ja alueen asukkaiden toiveet ovat jääneet kuuntelematta. Pelailulle ja hiihtämiselle ei jää enää tilaa. Alue ei ole enää puistoa eikä virkistysaluetta, sillä valtaosa puistosta jää tekonurmikentän, asfalttikentän, huoltorakennusten, kävely- ja huoltoteiden alle ja aitojen taakse.

Lunta ei tule edelleenkään säilöä edes väliaikaisesti tällä alueella. Vaikka alue olisi eristetty, lähellä olevan koulun lapset kiipeilevät sinne ja paikalle tuodaan lumen seassa roskaa ja jätettä, mikä ei ole missään tapauksessa suositeltavaa.

Vastaus:

Koko Ruukinlahdenpuiston perusparannuksen suunnitelmaluonnokset olivat esillä asukastilaisuudessa Lauttasaaren ala-asteen koulussa järjestetyssä asukastilaisuudessa 3.12.2019 sekä Helsingin kaupungin verkkosivuilla 27.11-13.12.2019 välisenä aikana. Saadun palautteen perusteella kaupunkiympäristölautakunta päätti 7.4.2020 palauttaa Ruukinlahdenpuiston puistosuunnitelman uudelleen valmisteluun siten, että suunnitelma mahdollistaa ylipainehallin sijoittamisen puiston alueelle. Ruukinlahden puiston itäosan suunnittelua jatkettiin puistosuunnitelmaluonnoksen pohjalta.

PPJ:n ylipainehallille tarvitaan uusi paikka, vaikka Hernesaaren rakentaminen hallinto-oikeuden päätöksen (29.4.2021) myötä viivästyykin. PPJ:n jäsenmäärä on kasvanut voimakkaasti ja Jätkäsaaren halli on täynnä. Seura ei pysty myöntämään omille joukkueilleen ja jäsenilleen tarvittavaa vuoromäärää. PPJ:n 2000:sta jäsenestä noin 800 asuu Lauttasaareissa, mikä tekee alueesta järkevän sijoituspaikan seuran hallille. Ruukinlahdenpuistoa vastapäätä sijaitsee lisäksi Lauttasaaren ala-asteen koulun Lauttasaarentien toimipiste, joten myös koululaisten kannalta hallin tulo lisää harrastamisedellytyksiä Lauttasaareissa optimaalisessa sijainnissa.

Ma403-35_Vuorovaikutusmuistio.doc

Lumen välivarastointialueen sijainti perustuu Lauttasaaren lumenkäsittelyä koskevaan selvitykseen, jonka mukaan Ruukinlahdenpuisto on rajallisista vaihtoehdoista vähiten muuta haittaa aiheuttava alue. Puiston länsikärki on valittu lumenkasausalueen sijainniksi mm. maaperän ja liikennejärjestelyjen takia. Lisäksi lumitilan tulee olla riittävän suuri, jotta Lauttasaaren kadut voidaan pitää liikenteelle avoimina myös runsaslumisina ajanjaksoina.

Alue tulee palvelemaan ainoastaan väliaikaista lumen varastointia, lumikasoja ei jätetä paikalle sulamaan. Lumet ajetaan pois varsinaiselle vastaanottopaikalle heti kaluston vapauduttua. Lumet eivät saastuta aluetta eikä lumi sula ympäristöön. Alue siivotaan roskista ja jätteistä talven jälkeen. Puistosuunnitelmassa varaudutaan myös uuden, kehittyvän lumensulatustekniikan käyttöönottoon, mikä vähentäisi lumenkuljetusten määrää. Jos kentällä sulatetaan talvella lunta, suodatetut sulamisvedet johdetaan hallitusti hulevesiviemäriin ja laitteisto poistetaan kentältä kesäksi. Lumenkasausalue aidataan ja alueelle tulee valvontaa.

Lumenkasausalueen pohjan tulee teknisistä syistä olla asfalttia. Asfalttikenttä tarjoaa kesäaikaan mahdollisuuden vapaamuotoiseen toimintaan, jossa kiinteä kova alusta on eduksi. Alueen kesäkäyttö tarkentuu jatkosuunnittelussa, mutta alueelle voidaan sijoittaa mm. koripallokenttä, juoksurata ja myyntikojupaikkoja. Kiinteitä rakenteita lumenkasausalueelle ei voida sijoittaa talvikäytön takia.

Nykyinen puistoalue pienenee, mutta puistoalueen kasvillisuus ja sen monimuotoisuus lisääntyvät, kun puistoa parannetaan. Lumen varastointi vie tilaa pääasiassa alueelta, jota on jo viime vuosina käytetty varikkoalueena.

Puiston itäosaan on mahdollista tehdä tulevaisuudessakin koululaisia ja lähialueen asukkaita palveleva lyhyt hiihtolatu. Ladun reitti on suunniteltava paikan päällä.

Tekonurmikenttä on ulkokaudella harjoitusvuorojen ulkopuolella päiväsaikaan vapaasti käytettävissä. Kenttää kiertävien aitojen tarkoituksena on mm. estää pallon kimpoaminen kentän ulkopuolelle. Aidassa on portteja, jotka eivät ole lukossa päiväsaikaan. Harjoitusvuoroja tarjotaan myös muille urheiluyhdistyksille. Näin kenttä lisää alueen harrastusmahdollisuuksia, kun liikuntapuiston kenttä on jo nyt ruuhkainen. Myös viereisellä koululla on mahdollisuus hyödyntää kenttää ja hallia.

Muistutukset koskien ympäristövaikutuksia:

Puita kaadetaan noin 32. Oltiin sitä mieltä, että tilalle istutettavat 50 puuta eivät osoita pyrkimyksiä lisätä alueella luonnon monimuotoisuutta. Lisäksi huomautettiin, että uudet istutetut puut ovat ilmastoepäystävällisiä noin 30 vuoden ajan ennekuin alkavat sitoa hiiltä. Epäiltiin myös istutettavien puiden menestymistä yhtään paremmin kuin ennenkään. Ainakin Ruukinlahdentien parkkipaikan länsipuolella olevat koivut pitää säilyttää.

Haluttiin painottaa suomalaisen luonnon ja mieluiten paikallisten kasvilajien käyttöä erityisesti alueen pohjoisosassa. Lisäksi haluttiin mahdollisuus tehdä yhteistyötä suunnittelijoiden kanssa, kun kasvistoa ja kasvillisuutta suunnitellaan.

Epäiltiin kosteikon elvyttämisen LUMO-ohjelman mukaisuutta. Erityisesti oltiin huolissaan mikromuovien kulkeutumisesta kosteikkoon. Haluttiin tietää, miten kosteikkoon päätyvän veden laatu varmistetaan, kuinka vedenlaatua seurataan ja kuinka toimitaan, jos ohjearvot ylittyvät? Miten toimitaan, jos raju rankkasade lankeaa lumikasan päälle ja aiheuttaa tulvan hulevesiuomassa?

Vaikka luonnon monimuotoisuutta toivottiin, toisaalta kritisoitiin reuna-alueiden hoitamista niittynä, koska niityn korkeassa heinikossa olisi hankala kulkea, levittäytyä piknikille tai ottaa aurinkoa.

Vastaus:

Tekonurmikenttä sijoittuu pääosin nykyiselle nurmikentälle ja hiekkakentälle ja lumenläjitys pääosin nykyisen hiekkakentän päälle. Osa puiston nykyisestä puustosta on kärsinyt tiivistä maaperästä. Puusto on siksi monin paikoin huonokuntoista ja sen arvioidaan jäävän lyhytikäiseksi. Puistosuunnitelmaa laadittaessa on erityisesti tarkasteltu puiden säilyttämisen laajuutta ja keinoja, ja puita säilytetään aina kun puun kunto ja rakentamisen laajuus suinkin sallii. Puiston länsiosasta joudutaan tämän puistosuunnitelman mukaisesti poistamaan noin 35 kunnoltaan vaihtelevaa runkopuuta. Puiden runkoja sijoitetaan alueelle lahopuiksi. Puiston lajistoa monipuolistetaan ja puiden määrää kasvatetaan istuttamalla noin 50 puuta, joista osa on lehti- ja havupuita ja osa kukkivia pienpuita. Puulajien valinnalla ja hyvillä istutusmenetelmillä varmistetaan istutettavien puiden menestymisestä. Istutettavien puiden hiilijalanjalan suuruutta tutkitaan ja tieto lisäännyy. Tällä hetkellä ei vielä osata määrittää tähän kohteeseen istutettavien puiden ilmastovaikutusta. Puistopuun hiilijalanjälki on kuitenkin pienempi kuin katupuun, johon muistutuksessa viitattiin.

Suunnitelma-alueen koillisosassa säilytetään nykyistä kosteikkoa ja sen kasvillisuutta. Nykyinen maisemassa erottuva terjoensalava säilytetään hoitoleikkauksen jälkeen, ja leikatut rungot sijoitetaan hulevesipainanteeseen osaltaan lisäämään painanteen biologista monimuotoisuutta. Hulevesiuoma muodostaa yhtenäisen rehevän kokonaisuuden, joka jatkuu suotopenkereen jälkeen edelleen Ruukinlahdenpuiston itäosaan. Hulevesiuoman yhteyteen istutetaan monimuotoista luonnonkasvillisuutta. Puiston reuna-alueet hoidetaan niittynä. Tämän lisäksi puistossa on myös leikattua nurmikkoa, jonka käyttöarvo on erilainen kuin niityn. Puiston itäosaan on sijoitettu hyönteishotelli.

Alueen pohjoisosassa hulevesiaiheen yhteydessä halutaan painottaa erityisesti suomalaisten luonnonkasvien käyttöä. Paikallisen maaperän käyttäminen olisi hyvä tapa levittää paikallista kasvillisuutta. Suunnittelualueella pintamaiden käyttöä vaikeuttaa osin pilaantuneet maat sekä alueelle levinneet haitalliset vieraskasvit. Luonnonkasvien taimien saatavuus on valitettavan huonoa, mikä osaltaan vaikuttaa suunnitteluratkaisuihin. Järjestämme asukkaille mahdollisuuden vaikuttaa kasvillisuussuunnitteluun ennen suunnitelmien viemistä toteutukseen.

Kosteikon toiminnan kannalta veden ohjautuminen uomaan on tärkeää, ja tämä on varmistettu suunnitelmaratkaisulla. Hulevesipainanteeseen ohjautuvien vesien määrää on selvitetty laskennallisesti. Käsittelyä vaativia purkuvesiä mitoitussateella syntyy n. 100 m³. Viivytysaltaan ja -painanteen tilavuus on ylimitoitettu noin 350 m³ vesimäärälle, joten lumenkasausalueen mahdolliset sulamisvesimäärät on otettu huomioon, vaikka laskeutusaltaisiin tai kosteikkoon ole tarkoitus johtaa lumensulatusvesiä. Koska alue on tarkoitettu lumen tilapäiseksi varastointialueeksi, sulamisvesiä kertyy vain vähän, joten lumikasa ei ole mukana mitoituksen perustana.

Tulvasateet on huomioitu viivytys- ja ylivuotojärjestelyin, eli tulvatilanteessa viivytys-/laskeutusaltaat hidastavat virtaamia ja niistä purkautuvaa veden määrää säädellään suotopadolla, jossa on ylivuotokynnys. Tulvareitti ohjaa ylivirtaaman hallitusti puiston koillisreunassa sijaitsevaan ojaan sekä lopulta mereen johtavaan purkupuutkeen.

Samalla kun viivytys-/laskeutusaltaat ja kosteikko hidastavat virtaamia, ne parantavat hulevesien laatua ennen vesien purkautumista mereen. Viivytys- ja laskeutusaltaassa hulevesien mukana kulkeutuvaa kiintoainetta laskeutuu altaan pohjalle. Altaiden ja painanteiden pohjalle sedimentoitunutta ainesta ja roskaa poistetaan säännöllisin väliajoin. Huolto- ja ylläpitotoimenpiteiden yhteydessä hulevesien hallintarakenteiden kuntoa ja toimivuutta seurataan.

Ma403-35_Vuorovaikutusmuistio.doc

Karkeasuotopenger ja kosteikkokäsittely vähentävät hulevedestä myös mikroroskaa, joka muuten jatkaisi mereen asti. Ruukinlahdenpuiston itäosan rakentamisen yhteydessä on rakennettu nelivaiheisen hulevesien laadullisen käsittelyn kaksi viimeistä vaihetta: jälkilaskeutus-/lietealtaat sekä biohiilisuotopato. Kaikki rakennetut hulevesien hallintarakenteet ovat osittain kasvillisuuspeitteisiä ja osittain luonnonkiveä. Niissä käytetään myös paikalta rakentamisen yhteydessä esiin kaivettavia isompia luonnonkiviä, jotka tarjoavat uusia elinympäristöjä alueen eliöstölle.

Puiston pohjoisosassa kasvaa haitallisia vieraslajeja, joita torjutaan rakentamisen yhteydessä.

Puistosuunnitelma toteuttaa ainakin seuraavia LUMO-ohjelman mukaisia toimenpiteitä: Toimenpide 2: Sini- ja viherverkkojen toimivuutta vahvistetaan. Hulevesien hallinnassa pyritään ensisijaisesti käyttämään luonnonmukaisia ratkaisuja, joiden yhteyteen voidaan luoda myös uusia elinympäristöjä, kuten kosteikkoja. Toimenpide 5: Rakennetun ympäristön luonnon monimuotoisuutta rikastetaan tulevaisuutta ennakoiden. Luonnon monimuotoisuutta lisäävät esimerkiksi nurmikoiden korvaaminen niitty- tai ketokasvillisuudella ja lahopuiden jättäminen. Rakennetun ympäristön istutettavaa kasvivalikoimaa laajennetaan huomioiden lajivalinnoissa myös eläimistön tarpeet. Toimenpide 9: Haitallisten vieraslajien torjuntaa tehostetaan.

Muistutukset koskien hulevesien käsittelyä:

Muistutuksissa oltiin huolissaan hulevesien johtumisesta Lauttasaarentielle sekä Ruukinlahdentielle ja kiinteistöjen alueelle sekä esitettiin havaintoja veden lammikoitumisesta puistossa viime aikoina tehtyjen rakentamistoimenpiteiden aikana. Oltiin huolissaan luontaisen vedenkierron häiriintymisestä ja sen vaikutuksista lähikiinteistöihin. Puistosuunnitelmaa pidettiin ylimalkaisena, hulevesien viemäroinnin määrästä ja kuivatuksen riittävydestä oli epäselvyyttä ja haluttiin lähirakennusten korkeusasemien esittämistä suunnitelmakartalla.

Vastaus:

Puistosuunnitelmassa esitetään puiston suunniteltu pinnantasaus pääpiirteittäin sekä pintavesien ohjaus. Puiston pintavesien johtaminen osoitetaan suunnitelmassa sinisin nuolin. Puiston kulmapisteiden korot ilmoitetaan. Puistoalueen ulkopuoliset alueet esitetään kantakartalla, joka sisältää korkeuspisteitä.

Ruukinlahdentien ja Lauttasaarentien reuna-alueella sekä puiston pohjoisosassa pinnantasaus säilyy nykyisellään. Tekonurmikentän kohdalla maanpintaa nostetaan, joten nykyisin alavan ja helposti lätäköityvän alueen kuivatus paranee. Lumenläjitysalueen kohdalla maanpintaa tasataan siten, että se viettää pohjoiseen. Pääosa pintavalumasta ohjataan pinnan kallistuksin kasvillisuuden juuristoalueelle, painantein pohjoisosan hulevesien hallintarakenteisiin ja edelleen nykyiseen kosteikkoon. Nykyisinkin pintavesiä ohjautuu puiston pohjoisosaan. Vain pieneltä alueelta pelikentän kaakon puoleisesta reunasta pintavedet ohjataan hulevesiverkostoon. Näin ollen alueen vedenkierron häiriintyminen on pyritty pitämään minimissä.

Lumenkasausalueella varaudutaan lumensulatukseen, ja sitä varten alueen reunaan sijoitetaan yksi hulevesikaivo, johon ei ohjata muita kuin sulatuksesta aiheutuvia vesiä. Sulatusvedet suodatetaan erillisellä laitteella. Jäätymisen takia tämä hulevesikaivo purkaa vedet mereen, ei puiston hallintarakenteisiin.

Puiston pohjoisosan kosteikkoalueelta tulvatilanteissa yli vuotava vesi ohjataan puiston koilliskulmaan rakennettuun maanalaiseen purkuputkeen, jonka toimivuus on varmistettu

Ma403-35_Vuorovaikutusmuistio.doc

Ruukinlahdenpuiston itäosan kunnostamisen yhteydessä. Maanalaisesta purkupuutkesta vesi virtaa edelleen Länsiväylän ali mereen.

Hallin mahdollisten perustusten ja kentän kuivana pito edellyttää hulevesien hallintaa, eli hulevesien hallittua johtamista ja käsittelyä sekä rakenteiden salaojittamista. Alueen nykyiset märkyysongelmat johtuvat huonosta hulevesien hallinnasta. Tässä suunnitelmassa esitetyt hallintarakenteet ovat Helsingin kaupungin hulevesiohjelman (2018) prioriteettijärjestyksen ja tavoitteiden mukaiset: ensisijaisesti hulevesiä on hyödynnetty ympäristön viihtyisyyden lisääjänä ja luonnon monimuotoisuuden ylläpitäjänä, paikallinen kuivatus on varmistettu, hulevedet on käsitelty syntypaikallaan puistossa ja ne on johdettu pois viivyttävällä järjestelmällä.

Puiston parannettu hulevesien hallinta ja kuivatus ehkäisee myös huleveden johtumista mm. naapurirakennusten kellareihin. Naapurikiinteistöt kuitenkin ovat velvollisia huolehtimaan omista hulevesistään. Yleisesti ottaen rakentamisella on ennemminkin pohjavettä alentava kuin pohjaveden tasoa nostava vaikutus. Tämän lisäksi katualueiden tulvareitit pysyvät ennallaan.

Muistutukset koskien maaperän laatua:

Muistutuksissa todettiin, että vireillä oleva puistosuunnitelma koskee entistä merenlahden pohjaa, jonka täyttömaan kostea maaperä kuuluu maa- ja metsätalousministeriön nimeämiin Helsingin tulvariskialueisiin. Oltiin huolissaan maaperän soveltuvuudesta rakentamiseen, etenkin ylipaineharjoitushallin ja pelikentän osalta.

Maaperätutkimusten puutteellisuutta ja keskeneräisyyttä kritisoitiin ja haluttiin selkoa käytettäviin perustamistapoihin. Meneillään olevasta painopengertutkimuksen kestosta ja sen perusteella tehtävistä loppupäätelmistä ja menettelytapasuosituksista haluttiin lisää tietoa. Myös viereisen koirapuiston rakentamiskokemuksista haluttiin tietoa.

Lisäksi vaadittiin riittäviä pilaantuneen maan tutkimuksia.

Vastaus:

Maa- ja kallioperäyksikön pohjatutkimustietokannassa on tarkastelualueelta pohjatutkimustietoa useilta eri ajanjaksoilta. Uusimmat pohjatutkimukset on tehty alueella vuonna 2020. Puistoalue kuuluu tulvariskialueeseen maanpinnan nykyisen korkeusaseman vuoksi.

Alueen luonnontilainen pohjamaa on ollut savea ja nykyisen Ruukinlahdentien pohjoispuolella on ollut matala merenlahti 1950-luvulle saakka. Lahden täyttäminen on aloitettu 1950-luvun lopussa Länsiväylän rakentamista varten. Täytöistä on maanäytteissä havaittu mm. hiekkaa ja soraa sekä jonkin verran tiiliä ja/tai puuta.

Puistoalueen keskialueelta löytyvän pehmeän saven ja vaihtelevien täyttökerrosten takia alueen rakentamisessa on rajoitteita. Kuormitusta lisättäessä täyttö ja sen alla olevat savikerrokset voivan kokoonpuristua, mikä näkyy painumina. Näitä mahdollisia painumia ja niiden suuruutta selvitetään nyt käytössä olevilla painumapenkereillä. Mikäli penkereistä aiheutuva lisäkuorma aiheuttaa merkittäviä painumia, voidaan kentän rakentamisessa käyttää kevennysrakenteita, esimerkiksi vaahtolasia. Mikäli kevennysrakennetta käytetään, sijoitetaan kevennys kentän pintakerrosten ja kantavan kerroksen alle.

Tulvakeskuksen tulvakarttapalvelun mukaan kerran sadassa vuodessa todennäköinen tulva ulottuu nykyisen Ruukinlahdentien päähän ja Lauttasaarentielle. Erittäin harvinainen meritulva (1/250 vuodessa) ulottuu nykyiset maanpinnantasot huomioiden suunnitellun pallokentän itäosaan. Rakentamisen yhteydessä maanpinnantasot tulee kuitenkin nousemaan nykyisestä.

Ma403-35_Vuorovaikutusmuistio.doc

Mikäli kevennysrakennetta käytetään, mitoitetaan rakennekerrokset tietyn merivedenkorkeuden nostevaikutuksen mukaan.

Ylipainehallin aikaansaama lisäkuormitus on hyvin pieni ja halli puretaan kesäkausiksi. Pelikenttä tulee olemaan tekonurmipintainen ja yleensä kovalla käytöllä olevat tekonurmipinnat uusitaan pääkaupunkiseudulla noin 10 vuoden välein. Mikäli pallokentän pintaan syntyy painumia, ne ovat todennäköisesti enintään joitakin senttimetrejä eikä niitä esiinny pistemäisinä. Painumat eivät haittaa kentän käytettävyyttä ja mahdollisia painumaeroja voi tasata samalla, kun tekonurmipinta uusitaan.

Puistoalueen itäosaan toteutetun koirapuiston rakentaminen on ollut normaalia maanrakentamista.

Alueella on tehty pilaantuneiden maiden tutkimuksia vuosina 2021 ja 2022. Tarkentavia tutkimuksia tehdään myös töiden aikana. Tutkimuksissa todettiin VN:n 214/2007 alempien ohjearvojen ylittävänä pitoisuuksina PAH-yhdisteitä ja ylemmän ohjearvon ylittävänä pitoisuutena kuparia. Viitearvovertailun perusteella alueen maaperä on osalla aluetta pilaantunutta. Pintamaissa havaitut pitoisuudet ovat siinä määrin vähäisiä, että kohteessa ei ole välitöntä kunnostustarvetta vaan maaperä voidaan kunnostaa suunniteltuun tulevaan rakentamiseen liittyvien kaivujen yhteydessä. Alueen maaperässä on havaittu myös jätettä. Jätteet eivät aiheuta vaaraa ympäristölle, mutta maan kaivamisen yhteydessä ne kuljetetaan jätteenkäsittelypaikkaan. Tehtyjen tutkimusten perusteella ympäristöviranomaisen voi antaa päätöksen kunnostuksesta. Pilaantuneen maan kunnostus toteutetaan puiston rakentamisen yhteydessä ympäristöviranomaisen päätöksen mukaisesti.

Muistutus:

Suunniteltu katsomo on talviaikaan turha ja kesäaikaan tuottaa häiriötä ja roskaisuutta. Alueelle pitäisi saada penkkejä, joissa voi istua myös talvisin. Yksi penkki matkalla koirapuistoon ei riitä.

Vastaus:

Puistosuunnitelmassa puistoon on sijoitettu kaksi penkkiä rauhallisiin ja miellyttäviä näkymiä tarjoaviin kohtiin raittien varsille. Suunnitelmassa esitetään katsomolle varaus kentän laidalle sijoittuvalle nurmialueelle. Puistoon ei tule kiinteää katsomorakennetta.

Muistutus:

Tekonurmikentän mikromuovipäästöistä oltiin huolissaan ja viitattiin EU-lainsäädännön valmisteilla oleviin muutoksiin. Muistutettiin, että mikromuovipäästöistä ei ollut mainintaa suunnitelmassa.

Vastaus:

Tekonurmikenttien kumirouheesta ollaan laajasti luopumassa niiden ympäristövaikutusten takia. Uusia tuotteita tulee markkinoille, ja niiden käyttökelpoisuudesta kerätään kokemuksia. Toteutussuunnittelussa kentälle valitaan tuote, joka toimii niin käytön kuin ympäristön näkökulmasta.

Muistutukset koskien kuplahallirakennusta:

Muistutuksissa kritisoitiin kuplahallin vanhaa sähköriippuvaista teknologiaa, käyttökustannusten vaikeaa ennakoitavuutta ja vanhoja rakenneratkaisuja. Kritisoitiin sitä, että kuplahallin rahoituksesta ja liikennejärjestelyistä ei ole esitetty uskottavaa suunnitelmaa.

Ma403-35_Vuorovaikutusmuistio.doc

Vastaus:

Puistosuunnitelmassa pyritään suunnitelmaan, joka sallii ja ottaa mahdollisimman hyvin huomioon ylipainehallin sijoittamisen. Puistosuunnitelmassa hallille esitetään tilavaraus. Hallin rakentaja ja ylläpitäjä vastaa hallin rahoituksesta, käyttökuluista, tekniikasta sekä rakenteellisesta kestävydestä. Hallia varten hallin rakentajan tulee hakea rakennuslupa.

Hallille on hyvät yhteydet julkisilla kulkuneuvoilla, kävelen ja pyöräillen. Hallia ympäröivän aidan sisäänkäynneissä on runkolukitukseen sopivia pyörätelineitä. Saattoliikenne saa käyttää bussipysäkkejä ja kadunvarsipaikkoja. Ruukinlahdenpuistoon ei tule pysäköintipaikkoja.

Muistutukset koskien hallin aiheuttamaa visuaalista haittaa ja sen esitystapaa:

Muistutuksessa kritisoidaan kuplahallin korkeuden esitystapaa suhteessa ympäristöön. Erityisesti nostetaan Ruukinlahdentien varren kiinteistöjen näkymä länteen, jonka kuplahalli katkaisee sekä kuplahallin varjostusvaikutus.

Vastaus:

Puistosuunnitelmassa esitetään poikkileikkaus, jonka tarkoituksena on havainnollistaa suunnitelmaa ja sen mittasuhteita. Poikkileikkauksessa esitetään ylipainehallin varaus. Piirustuksessa halli on esitetty 16,30 m korkuisena suunnitellusta maantasosta tarkasteltuna. Hallin korkeudelle ei ole annettu numeerista arvoa, koska itse hallia ei rakenneta tämän suunnitelman perusteella. Tarkkoja lukuarvoja on annettu vain sellaisille pisteille, joita suunnitellaan tässä puistosuunnitelmassa.

Poikkileikkaukseen on sijoitettu Ruukinlahdentien itäpuolelle rakennusmassa tarkoituksena hahmottaa Ruukinlahdentien katutilaa. Rakennusmassa sijaitsee todellisuudessa leikkauslinjan takana, joten rakennuksesta käsin ei katsota suoralinjaisesti kohti ylipainehallin korkeinta harjaa, vaan madaltuvaa reunaa. Olisikin ollut parempi esittää rakennusmassa harmaalla viivalla, joka olisi osoittanut sen sijainnin leikkauslinjan takana. Rakennusmassa ei perustu mittatietoon, vaan on valokuvaan ja kerrosokuvaan perustuva arvio ja siksi vain viitteellinen.

Muistutus:

Kun kaupunki ottaa vastuun alueen puistosuunnitelman toteuttamisesta, sen on kannettava vastuunsa myös tämän rakennuskohteen turvallisuudesta.

Vastaus:

Rakennuttaja vastaa kohteen turvallisuudesta. Turvallisuus otetaan huomioon koko suunnittelu- ja rakentamisprosessin sekä ylläpidon aikana rakennus- ja ympäristölainsäädännön ja Helsingin kaupungin käytäntöjen mukaisesti. Turvallisuutta tarkastellaan sekä käyttäjien, ympäristön että rakentajien näkökulmasta.

Muistutus:

Muistutukselle on myönnetty kovin vähän aikaa.

Vastaus:

Helsingin kaupungin normaalin vuorovaikutuskäytännön mukaisesti alueen käyttäjillä kuten asukkailla, seuroilla ja yhdistyksillä on mahdollista antaa palautetta ja muistutuksia puistosuunnitelmasta kahden viikon ajan.

Muistutus:

Huomautettiin valosaasteesta. Turhan valaistuksen välttämistä ja lamppujen sulkemista yöajaksi toivottiin.

Vastaus:

Puistokäytävät valaistaan moderneilla, energiatehokkailla led-valaisimilla. Niiden optiikka on tarkka, joten valo voidaan ohjata käytäville ja hajavalon määrä jää vähäiseksi. Kaupungin yleisen käytännön mukaisesti puistovalaistus himmennetään yöksi. Lumen välivarastointialueen valaisimet sijoitetaan tavanomaista matalampiin, 12 m korkuisiin pylväisiin ja valaisimen kulma säädetään siten, että ympäristöön ohjautuvan valon määrä minimoidaan. Kesäkaudella valaistustarve on vähäisempi, ja valaistustasoa säädetään sen mukaisesti.